

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.

Ефективна економіка. 2026. № 4.

ISSN 2307-2105

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.4.71>

УДК 338.48:327(477)

Н. В. Тарасевич,

к. е. н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин,

Одеський національний економічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2110-7320>

РОЗВИТОК ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА ГЕОПОЛІТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

N. Tarasevych,

PhD in Economics, Associate Professor, Department of International Economic

Relations, Odesa National Economic University

DEVELOPMENT OF UKRAINE'S CROSS-BORDER COOPERATION IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION AND GEOPOLITICAL TRANSFORMATIONS

У статті досліджено особливості розвитку транскордонного співробітництва України в умовах європейської інтеграції та сучасних геополітичних трансформацій. Визначено роль транскордонної взаємодії як важливого інструменту реалізації євроінтеграційного курсу держави, зміцнення міжрегіональних зв'язків та підвищення соціально-економічного

розвитку прикордонних територій. Проаналізовано вплив воєнних подій і змін геополітичної ситуації на просторову структуру транскордонних зв'язків, зокрема зростання значення західного напрямку співпраці із країнами Європейського Союзу. Окреслено основні проблеми функціонування транскордонного співробітництва, серед яких інституційні обмеження, інфраструктурні диспропорції та безпекові ризики. Обґрунтовано перспективні напрями розвитку транскордонного співробітництва України, пов'язані з поглибленням європейської інтеграції, розширенням міжрегіональних партнерств, залученням міжнародної допомоги та підвищенням ролі прикордонних регіонів у процесах відновлення держави.

The article examines the peculiarities of the development of cross-border cooperation of Ukraine in the context of European integration and current geopolitical transformations. Special attention is paid to the role of cross-border interaction as an important instrument for implementing the European integration strategy of the state, strengthening interregional relations, and ensuring sustainable socio-economic development of border areas. The study emphasizes that cross-border cooperation has become one of the key mechanisms for integrating Ukraine into the European political, economic, and institutional space.

The influence of military events and significant geopolitical changes on the spatial structure of cross-border relations is analyzed. It is determined that the full-scale war has led to a reorientation of Ukraine's cross-border cooperation priorities, resulting in the loss of the eastern direction and the rapid increase in the importance of cooperation with the countries of the European Union along the western border. In modern conditions, cross-border cooperation plays not only an economic and social role, but also an important security and stabilizing function, ensuring the continuity of logistics routes, humanitarian support, and international assistance.

The main problems hindering the effective development of cross-border cooperation are identified, including institutional limitations, insufficient coordination between authorities, infrastructural imbalances, financial constraints, and increased security risks in border regions. Particular attention is paid to the need to improve the regulatory framework and strengthen the role of local and regional authorities in implementing cross-border initiatives.

Prospective directions for the development of cross-border cooperation of Ukraine are substantiated, including the deepening of European integration processes, expansion of interregional partnerships, active participation in EU programs, attraction of international technical assistance, and strengthening the role of border regions in post-war recovery and sustainable development of the state.

Ключові слова: міжнародні економічні відносини, транскордонне співробітництво, європейська інтеграція, прикордонні регіони, регіональний розвиток, геополітичні трансформації, міжнародне територіальне співробітництво.

Keywords: international economic relations, cross-border cooperation, European integration, border regions, regional development, geopolitical transformations, international territorial cooperation.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У сучасний період глибоких змін у європейському політичному та соціально-економічному просторі, активізації інтеграційних процесів і посилення безпекових загроз вагомого значення набуває розвиток транскордонного співробітництва України з сусідніми державами, насамперед із країнами Європейського Союзу. Саме у межах транскордонної взаємодії відбувається практична реалізація євроінтеграційного курсу держави, створюються умови для сталого розвитку прикордонних територій, а також зміцнюються економічні, транспортні, соціальні та безпекові зв'язки між регіонами, розташованими по обидва боки державного кордону. Підвищеної актуальності ця проблематика набуває для України в умовах повномасштабної війни, яка істотно вплинула на геополітичні пріоритети держави та змінила просторову структуру транскордонних зв'язків. У таких умовах транскордонне співробітництво виступає не лише чинником соціально-економічного розвитку, але й важливим елементом системи національної та регіональної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковий інтерес до проблематики міжнародного транскордонного співробітництва поступово збільшується. Організаційно-фінансові підходи до розвитку транскордонного співробітництва досліджені у наукових роботах Є.Єрфан, М.Заяць [1], О. І. Копилук, О. М. Музичка, М. І. Бублик, П. А. Куцаб [2], А. Воронич [3]. Соціально-економічний вплив та перспективи розвитку транскордонного співробітництва України з країнами Європейського Союзу в умовах активізації євроінтеграційних процесів відображено у наукових працях С. Стегнія [4], О. Пархомчук, О. Коппель [5], О.Шамборовського [6], А.М.Юрків [7], В. Фицик [8]. Розгляд форм, моделей та практичних механізмів транскордонного співробітництва в Україні аналізуються у дослідження Л. Олдак [9], В. Пивовар [10], В. І. Головчанська [11,12], Н. І. Горностай [13]. Функціональне значення транскордонного співробітництва для забезпечення безпеки держави досліджується в працях Р. Міхель, А. Грицишин [14], В.Нідельчу [15].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є оцінювання сучасного стану, проблем та перспектив розвитку транскордонного співробітництва України в контексті її євроінтеграційних прагнень та геополітичних трансформацій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стан транскордонної взаємодії України визначається поєднанням євроінтеграційного курсу держави, територіальної близькості до країн Європейського Союзу та внутрішніх трансформаційних процесів, що безпосередньо впливають на розвиток прикордонних регіонів. Правове регулювання транскордонної взаємодії визначено в Законі України «Про міжнародне територіальне співробітництво». Документ регулює реалізацію транскордонної взаємодії через встановлення партнерств між місцевими органами влади, спільне впровадження програм розвитку, інформаційний обмін, а також виконання спільних інфраструктурних та соціально-економічних проектів із закордонними територіальними одиницями [16]. Правова база дозволяє

громадам України формувати міжмуніципальні партнерства та реалізовувати проекти в рамках програм Європейського Союзу на рівних умовах із зарубіжними учасниками.

Як важливу організаційно-інституційну форму транскордонної взаємодії України слід виділити єврорегіони, що забезпечують накопичення досвіду управління спільними проектами та розвиток між мережевих зв'язків освітніх, медичних, культурних та економічних інституцій по обидва боки державного кордону. Найбільш активними є прикордонні регіони західного напрямку, що межують із країнами Європейського Союзу, де створено такі активно функціонуючі євро регіони як «Карпати», «Тиса», «Дністер», «Сян», «Нижній Дунай» (табл.1).

Таблиця 1. Основні єврорегіони України та напрями діяльності

Назва єврорегіону	Рік створення	Країни-учасниці	Сфери співробітництва
Карпати	2000	Україна, Польща, Словаччина, Угорщина	Розвиток транспортної інфраструктури, туризму, енергозбереження, охорони навколишнього середовища та культурно-освітніх зв'язків
Дністер	2012	Україна, Молдова	Спільні екологічні програми, спрямовані на збереження басейну річки Дністер, розвиток систем водопостачання та підвищення рівня екологічної безпеки
Нижній Дунай	1998	Україна, Молдова, Румунія	Розвиток транспортно-логістична інфраструктури, екологічна безпека та покращення екологічного стану Дунаю, використання водних ресурсів, туризм та економічна кооперація
Сян	1995	Україна, Польща	Розвиток інфраструктури, культурно-освітня співпраця, підтримка місцевого самоврядування, охорона навколишнього середовища та реалізація спільних економічних ініціатив.
Верхній Прут	2000	Україна, Молдова, Румунія	Розвиток транспортної інфраструктури, охорона навколишнього середовища, управління водними ресурсами, підтримка місцевих громад, співпраці між освітніми та науковими установами
Тиса	1997	Україна, Угорщина, Словаччина, Румунія	Розвиток туризму, екологічна безпека, культурні та освітні зв'язки, а також підтримка малого та середнього підприємництва

Джерело: сформовано на основі [17].

Ці структури реалізують спільні програми у сферах економіки, освіти, охорони здоров'я, культури та туризму, що дозволяє формувати мережеві партнерства між муніципалітетами, закладами освіти та медичними установами обох сторін кордону. Наприклад, у рамках єврорегіону «Карпати» реалізовано понад 15 проектів у сфері енергоефективності та спільного туристичного розвитку, що залучили понад 3 млн. євро інвестицій. У межах єврорегіону реалізовано значну кількість проектів за підтримки програм Європейського Союзу, зокрема Interreg та ENI CBC.

Спільні ініціативи спрямовані на розвиток туристичних маршрутів, модернізацію прикордонної інфраструктури, підвищення енергоефективності та підтримку місцевого підприємництва. Єврорегіон «Карпати» вважається одним із найбільш інституційно-розвинених прикладів транскордонної взаємодії України. У межах єврорегіону «Дністер» реалізується 7 спільних екологічних проектів з охорони водних ресурсів. Значна частина програм Єврорегіон «Нижній Дунай» фінансується за рахунок інструментів Європейського Союзу, що сприяє інтеграції південних регіонів України до європейського економічного простору, успішно реалізуються 6 інфраструктурних проектів. У межах єврорегіону «Сян» реалізовано низку спільних проектів у рамках програм транскордонного співробітництва Європейського Союзу, зокрема Interreg та програм Польща–Білорусь–Україна. Проекти спрямовані на модернізацію прикордонної інфраструктури, розвиток туристичних маршрутів, співпрацю між освітніми та культурними установами (5 спільних освітніх програм), а також підтримку малого та середнього підприємництва. У межах єврорегіону «Тиса» реалізуються 10 спільних проектів з розвитку туристичної інфраструктури, збереження природних ресурсів Карпатського регіону та підвищення рівня міжрегіональної мобільності.

Важливе місце у розвитку транскордонного співробітництва України посідає єврорегіон «Буг», створений з метою поглиблення співпраці між прикордонними територіями України, Польщі та Білорусі. Основними

напрямами діяльності єврорегіону є розвиток транспортної та прикордонної інфраструктури, екологічна безпека, культурно-освітня співпраця, підтримка малого та середнього бізнесу, а також реалізація спільних соціально-економічних проектів. У межах єврорегіону «Буг» реалізовано низку програм за підтримки Європейського Союзу, зокрема в рамках програм Interreg, ENI CBC Poland–Belarus–Ukraine та інших інструментів транскордонного співробітництва. Значна частина проектів була спрямована на модернізацію пунктів пропуску, розвиток логістичної інфраструктури, охорону навколишнього середовища та розширення співпраці між освітніми й науковими установами. Після 2014 року, а особливо після 2022 року, співпраця в межах єврорегіону «Буг» за участю Білорусі була суттєво обмежена, однак українсько-польський напрям зберіг активність і продовжує відігравати важливу роль у розвитку транскордонних зв'язків та інтеграції України до європейського простору.

Отже, єврорегіони виступають ключовою організаційно-інституційною формою транскордонного співробітництва України та відіграють важливу роль у розвитку прикордонних територій, поглибленні міжрегіональної взаємодії та реалізації євроінтеграційного курсу держави.

Розвиток транскордонного співробітництва України супроводжується комплексом проблем, що мають як об'єктивний, так і інституційний характер. Визначальним чинником, що ускладнює розвиток транскордонної взаємодії, залишаються інституційні проблеми, оскільки саме вони формують організаційно-правові засади управління у цій сфері та визначають можливості прикордонних територій щодо участі в міжнародних програмах і проектах. Недостатня узгодженість управлінських рішень між різними рівнями влади, нечіткість розподілу повноважень, а також нестабільність нормативно-правового забезпечення знижують ефективність реалізації транскордонних ініціатив і обмежують спроможність регіонів до довгострокового партнерства.

Питання міжрегіонального та транскордонного співробітництва в науковій та управлінській практиці часто розглядаються як такі, що належать переважно до сфери виключної компетенції держави. Водночас відмінності у тлумаченні нормативно-правових положень на різних рівнях публічної влади ускладнюють узгодження рішень та стримують ефективну реалізацію спільних програм і проектів. Спостерігається також незбалансованість правового регулювання та, відповідно, нагальна потреба гармонізації законодавства України з нормативними підходами Європейського Союзу.

Недостатній рівень інституційного забезпечення оцінювання та контролю результативності транскордонних ініціатив, а також відсутність чітко визначених механізмів розподілу й використання фінансових ресурсів знижують ефективність відповідних програм, що, своєю чергою, зумовлює їх фрагментарність і непослідовність.

Обмежена увага до організаційних, інформаційно-аналітичних та координаційних аспектів розвитку транскордонного співробітництва спричиняє формування інституційних обмежень, які стримують реалізацію довгострокових стратегій та зменшують потенціал сталого розвитку прикордонних територій.

Важливу роль у системі транскордонного співробітництва могли б відігравати громадські організації та органи місцевого самоврядування, однак у більшості випадків вони залишаються недостатньо розвиненими у інституційному контексті або обмеженими у фінансових, кадрових і нормативних можливостях. Унаслідок цього їх діяльність здебільшого зосереджується на участі в окремих проектах, що реалізуються в межах міжнародних і донорських програм, без належного впливу на формування системної політики у цій сфері. Ще одним викликом є обмежена інтеграція бізнес-структур та громадських організацій у транскордонні ініціативи, що зменшує потенціал створення стабільних міжрегіональних мереж взаємодії.

Сучасний стан транскордонного співробітництва України характеризується також спектром об'єктивних специфічних особливостей.

Однією з ключових є нерівномірність розвитку прикордонних регіонів. Території, що межують із країнами Європейського Союзу, демонструють високий рівень інституційної організації та розвинуті форми партнерської взаємодії, тоді як у східному та південному напрямках транскордонна взаємодія значною мірою втратила функціональність після 2014 року, а з початком повномасштабної війни у 2022 році ці напрями практично призупинені.

Серед основних практичних перешкод транскордонного співробітництва можна виділити недостатньо розвинену інфраструктуру на окремих ділянках державного кордону, обмежену пропускну здатність пунктів перетину та дефіцит ресурсів органів місцевого самоврядування для впровадження великих проєктів. Одним із ключових викликів транскордонного співробітництва є нерівномірний економічний розвиток прикордонних регіонів. Різниця у рівні інфраструктурної оснащеності, інвестиційній привабливості та темпах соціально-економічного розвитку з обох сторін кордону часто ускладнює реалізацію спільних проєктів та знижує їхню ефективність. У ряді випадків транскордонні партнери не здатні забезпечити рівнозначне виконання зобов'язань через асиметричність ресурсних, фінансових або організаційних можливостей. Це створює дисбаланс у співпраці, обмежує потенціал спільних ініціатив та потребує додаткових механізмів координації й підтримки для досягнення взаємовигідних результатів.

У сучасних умовах єврорегіональна співпраця розглядається як важливий інструмент інтеграції України до європейського простору, підвищення інституційної спроможності регіонів, залучення міжнародної технічної допомоги та формування спільного економічного, соціального й гуманітарного простору з сусідніми державами.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Подальший розвиток транскордонного співробітництва України визначається сукупністю політичних, соціально-економічних, інституційних та безпекових

факторів, які формують стратегічні напрями інтеграції держави до європейського простору.

Визначальною умовою подальшого розвитку транскордонного співробітництва є поглиблення взаємодії України з Європейським Союзом та адаптація національної регіональної політики до принципів європейської моделі управління територіальним розвитком. Йдеться, насамперед, про впровадження підходів, спрямованих на зменшення соціально-економічних диспропорцій між регіонами, розвиток багаторівневого управління та розширення участі місцевих громад у реалізації міжнародних програм. У цьому контексті важливого значення набуває продовження процесів децентралізації, зміцнення фінансової самостійності територіальних громад та підвищення їх інституційної спроможності. Ефективність транскордонної співпраці значною мірою залежить від здатності місцевих органів влади та громад брати участь у міжнародних проєктах, залучати інвестиційні ресурси та забезпечувати координацію спільних ініціатив на міжрегіональному рівні.

Важливим напрямом подальшого розвитку транскордонної взаємодії є посилення ролі єврорегіонів як базової організаційної форми співробітництва прикордонних територій. Європейська практика свідчить, що ефективність транскордонних об'єднань забезпечується наявністю стабільних інституційних структур, власних механізмів фінансування та можливістю реалізації довгострокових програм розвитку. В Україні єврорегіони мають значний досвід практичної діяльності, проте їх подальше функціонування потребує вдосконалення організаційно-правових механізмів та розширення фінансових інструментів забезпечення їх діяльності.

Перспективним напрямом є створення спільних агенцій регіонального розвитку, активізація проєктної діяльності та формування транскордонних кластерів у сферах туризму, енергетики, логістики, інноваційної діяльності та інфраструктурного розвитку, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності прикордонних регіонів та їх інтеграції до європейського економічного простору.

У довгостроковій перспективі визначальну роль у розвитку транскордонного співробітництва України відіграватиме формування сучасної інфраструктурної бази, яка забезпечує просторову мобільність, економічну взаємодію та інтеграцію прикордонних територій у європейський транспортно-логістичний простір. Пріоритетного значення набуває модернізація існуючих та створення нових пунктів пропуску через державний кордон, розвиток міжнародних транспортних коридорів, розширення залізничного сполучення європейського стандарту, а також формування мультимодальних логістичних вузлів, здатних забезпечити ефективну взаємодію різних видів транспорту. Розбудова сучасної інфраструктури розглядається як стратегічна передумова включення України до транс'європейської транспортної мережі, що створює умови для інтенсифікації руху товарів, послуг, капіталу та трудових ресурсів. Не менш важливим напрямом є посилення екологічної складової транскордонного співробітництва, що зумовлено наявністю значної кількості спільних природних ресурсів у прикордонних регіонах. Річкові басейни, гірські екосистеми, лісові масиви та природоохоронні території потребують узгодженого управління та координації дій між сусідніми державами. У цьому контексті перспективним є розширення спільних програм у сфері охорони довкілля, збереження біорізноманіття, раціонального використання водних ресурсів, попередження природних катастроф і ліквідації їх наслідків. Важливим напрямом співпраці виступає створення транскордонних природоохоронних територій, розвиток мережі національних парків та реалізація спільних екологічних проєктів. Значний потенціал має також розвиток екологічного та сільського туризму, який активно формується у Карпатському регіоні та в басейні Нижнього Дунаю і може стати одним із чинників економічної активізації прикордонних територій.

В умовах цифрової трансформації світової економіки особливого значення набуває цифровізація транскордонних процесів, яка забезпечує підвищення ефективності управління, прозорості процедур та швидкості

взаємодії між державними інституціями суміжних країн. Використання сучасних інформаційних технологій сприяє спрощенню адміністративних процедур, скороченню часу перетину кордону та розширенню можливостей участі територіальних громад у міжнародних програмах і проектах. До пріоритетних напрямів належить створення інтегрованих інформаційних баз, застосування механізмів попереднього електронного декларування, розвиток цифрових сервісів для суб'єктів господарювання та населення, а також використання сучасних інструментів моніторингу стану навколишнього середовища. У перспективі доцільним є формування спільних транскордонних цифрових платформ, які забезпечуватимуть оперативний обмін інформацією, координацію управлінських рішень та взаємодію у разі надзвичайних ситуацій.

Подальші перспективи розвитку транскордонного співробітництва доцільно пов'язувати з поглибленням взаємодії між закладами вищої освіти, науково-дослідними установами та інноваційними структурами, зокрема технопарками і науковими центрами. Інституційна кооперація у сфері освіти і науки сприяє підвищенню конкурентоспроможності територій, розширює їх участь у міжнародних наукових мережах та забезпечує інтеграцію до європейського дослідницького простору. У цьому контексті для України перспективним є створення спільних інноваційних лабораторій, транскордонних центрів професійної освіти та підготовки кадрів, а також реалізація програм прикладних досліджень у сферах енергетики, біотехнологій, машинобудування й агропромислового виробництва.

Вагомим напрямом розвитку виступає формування транскордонних економічних кластерів як сучасної моделі територіальної кооперації. Йдеться про об'єднання підприємств, наукових установ, органів державної влади та місцевого самоврядування, що функціонують у споріднених секторах економіки та розташовані у суміжних прикордонних регіонах. Найбільш перспективними для кластеризації є деревообробна та харчова промисловість, відновлювана енергетика, креативні індустрії, транспортно-

логістична діяльність і туризм. Європейський досвід засвідчує, що кластерний підхід є ефективним інструментом стимулювання інноваційної активності, розвитку малого і середнього підприємництва та підвищення регіональної конкурентоспроможності. Для України створення транскордонних кластерів може стати одним із ключових механізмів структурної модернізації економіки та важливим елементом післявоєнного відновлення прикордонних територій.

Перспективним напрямом є посилення інституційної взаємодії на рівні органів місцевого самоврядування. В умовах децентралізації територіальні громади отримали розширені повноваження у сфері міжнародного та міжрегіонального співробітництва, що створює передумови для активнішої участі у транскордонних програмах. Розширення участі громад у таких ініціативах сприятиме формуванню локальних стратегій розвитку, орієнтованих на підвищення якості життя населення, модернізацію соціальної інфраструктури та стимулювання підприємницької діяльності. У цьому контексті особливого значення набувають розвиток муніципальної дипломатії, укладання угод про партнерство між територіальними громадами, а також створення спільних координаційних структур, здатних забезпечити безперервність і результативність транскордонної взаємодії.

У стратегічній перспективі необхідним є також забезпечення повноцінної інтеграції України до системи фінансових інструментів Європейського Союзу. Використання можливостей програм INTERREG, Європейського інструменту сусідства, фондів регіонального розвитку та інших механізмів підтримки створює підґрунтя для реалізації масштабних інфраструктурних, інноваційних та інституційних проектів у прикордонних регіонах. Європейські фінансові програми залишаються одним із ключових джерел інвестицій для розвитку прикордонних територій України, а їх значення у середньостроковій та довгостроковій перспективі зростатиме.

Отже, перспективи розвитку транскордонного співробітництва України мають системний і багаторівневий характер. Вони охоплюють інституційну

модернізацію, розбудову транспортної, енергетичної та цифрової інфраструктури, розширення діяльності єврорегіонів, формування інноваційних і виробничих кластерів, посилення ролі територіальних громад і громадських організацій, розвиток науково-освітньої кооперації, екологічну інтеграцію та поглиблення економічної взаємодоповнюваності прикордонних територій.

Література

1. Єрфан Є., Заяць М. Реалізація транскордонного співробітництва в розрізі інституційних механізмів. *Вісник Ужгородського національного університету. Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2022. №. 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-41-7> (дата звернення: 09.03.2026).

2. Копилук О. І., Музичка О. М., Бублик М. І., Куцаб П. А. Організаційні та фінансові механізми розвитку транскордонного співробітництва: монографія. Львів: СПОЛОМ, 2020. 207 с.

3. Воронич А. Поняття транскордонного співробітництва як механізму забезпечення національної безпеки. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія*. 2024. Випуск 19. С.42-48. DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-19-5> (дата звернення: 10.03.2026)

4. Стегній С. Транскордонне співробітництво України та ЄС: соціально-економічні наслідки та перспективи. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2025. Том 340. №2. С.373-379. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-340-59> (дата звернення: 11.03.2026).

5. Пархомчук О., Коппель О. Транскордонне співробітництво та міжнародні відносини в Європі. 2024. *Політикус*. №1. С. 170–173.

6. Шамборовський Г. О. Проблеми та перспективи розвитку транскордонної співпраці України та ЄС. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*. 2024.

№ 9. С. 15–19. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.9.15> (дата звернення: 12.03.2026).

7. Юрків А. М. Розвиток транскордонного співробітництва в умовах європейської інтеграції України. *Бізнес Інформ*. 2024. Т. 3, № 554. С. 57–62. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-57-62> (дата звернення: 14.03.2026).

8. Воронич А., Фицик В. Перспективи застосування європейського досвіду транскордонного співробітництва в Україні. *Вісник прикарпатського університету. серія: політологія*. 2024. № 17. С. 28–32. DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-17-4> (дата звернення: 15.03.2026).

9. Олдак Л. Основні аспекти державного регулювання транскордонного співробітництва на регіональному рівні в Україні. *Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2024. № 1. С. 55–59.

10. Пивовар В. Перспективи розвитку транскордонного співробітництва на регіональному та місцевому рівні в Україні. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. 2024. № 3. С. 45–52.

11. Головчанська В. І. Напрями підвищення ефективності транскордонного співробітництва. *Регіональна економіка*. 2025. № 1(115). С. 59–69. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2025-1-5> (дата звернення: 17.03.2026).

12. Головчанська В. І. Організаційно-фінансове забезпечення транскордонного співробітництва в умовах євроінтеграції та регіонального розвитку: досвід Закарпатської області. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2025. Т. 340, № 2. С. 661–668. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-340-105> (дата звернення: 18.03.2026).

13. Горностай Н. І. Нормативно-правова база транскордонного співробітництва в Україні. *Science, Technologies, Innovation*. 2024. № 3(31). С. 41–48. DOI: <https://doi.org/10.35668/2520-6524-2024-3-05> (дата звернення: 19.03.2026).

14. Міхель Р., Грицишин А. Сучасні виклики українсько-польського транскордонного співробітництва: безпековий вимір та перспективи сталого розвитку. *Вісник Ужгородського національного університету. Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2025. № 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2025-54-17> (дата звернення: 20.03.2026).

15. Нідельчу В. Підвищення ефективності транскордонного співробітництва регіонів України. *ACROSS: Journal of Interdisciplinary Cross-Border Studies*. 2025. Т. 7, № 6. DOI: <https://doi.org/10.35219/across.2023.6.05> (дата звернення: 20.03.2026).

16. Про міжнародне територіальне співробітництво України: Закон України від 24.04.2024 р. № 3668-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3668-20#Text> (дата звернення: 21.03.2026).

17. Горностай Н. І., Михальченкова О. Є. Стан та особливості розвитку транскордонного співробітництва в Україні. *Наука, технології, інновації*. 2023. № 2. С.20-25. DOI: <http://doi.org/10.35668/2520-6524-2023-2-03> (дата звернення: 21.03.2026)

References

1. Yerfan, Ye. and Zaiats', M. (2022), "Implementation of cross-border cooperation in terms of institutional mechanisms", *Visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, vol. 41. <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-41-7>.

2. Kopyliuk, O. I., Muzychka, O. M., Bublyk, M. I. and Kutsab, P. A. (2020), *Orhanizatsiini ta finansovi mekhanizmy rozvytku transkordonnoho spivrobitnytstva* [Organizational and financial mechanisms for the development of cross-border cooperation], Spolom, Lviv, Ukraine.

3. Voronych, A. (2024), "The concept of cross-border cooperation as a mechanism for ensuring national security", *Visnyk Prykarpats'koho universytetu. Seriia: Politolohiia*, vol.19, pp.42-48. <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-19-5>.

4. Stehniy, S. (2025), "Cross-border cooperation between Ukraine and the EU: socio-economic consequences and prospects", *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu. Serii: Ekonomichni nauky*, vol. 340(2), pp.373-379. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-340-59>.

5. Parkhomchuk, O. and Koppel', O. (2024), "Cross-border cooperation and international relations in Europe", *Politykus*, vol. 1, pp. 170–173.

6. Shamborovs'kyj, H. O. (2024), "Problems and prospects for the development of cross-border cooperation between Ukraine and the EU", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol.9, pp.15–19. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.9.15>.

7. Yurkiv, A. M. (2024), "Development of cross-border cooperation in the context of Ukraine's European integration", *Biznes Inform*, vol.3 (554), pp.57–62. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-57-62>.

8. Voronych, A. and Fytsyk, V. (2024), "Prospects for applying European experience in cross-border cooperation in Ukraine", *Visnyk prykarpats'koho universytetu. serii: politolohiia*, vol.17, pp. 28-32. <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-17-4>.

9. Oldak, L. (2024), "Main aspects of state regulation of cross-border cooperation at the regional level in Ukraine", *Tavrivs'kyj naukovyj visnyk. Serii: Publichne upravlinnia ta administruvannia*, vol.1, pp.55–59.

10. Pyvovar V. (2024), "Prospects for the development of cross-border cooperation at the regional and local levels in Ukraine", *Visnyk Natsional'noho universytetu "L'vivs'ka politekhnika"*, vol.3, pp. 45–52.

11. Holovchans'ka, V. I. (2025), "Directions for increasing the efficiency of cross-border cooperation", *Rehional'na ekonomika*, vol. 1(115), pp. 59–69. <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2025-1-5>.

12. Holovchans'ka, V. I. (2025), "Organizational and financial support for cross-border cooperation in the context of European integration and regional development: the experience of the Transcarpathian region", *Visnyk*

Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu. Ekonomichni nauky, vol. 340(2), pp.661–668. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-340-105>.

13. Hornostaj, N. I. (2024), “Regulatory and legal framework for cross-border cooperation in Ukraine”, *Science, Technologies, Innovation*, vol.3(31)), pp. 41–48. <https://doi.org/10.35668/2520-6524-2024-3-05>.

14. Mikhel' R. and Hrytsyshyn A. (2025), “Modern challenges of Ukrainian-Polish cross-border cooperation: security dimension and prospects for sustainable development”, *Visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, vol. 54. <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2025-54-17>.

15. Nidel'chu, V. (2025), “Increasing the efficiency of cross-border cooperation between regions of Ukraine”, *ACROSS: Journal of Interdisciplinary Cross-Border Studies*, vol.7(6). <https://doi.org/10.35219/across.2023.6.05>.

16. Verkhovna Rada of Ukraine (2024), The Law of Ukraine "On international territorial cooperation of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3668-20#Text>. (Accessed 21 March 2026).

17. Hornostaj, N. I. and Mykhal'chenkova, O. Ye. (2023), “The state and features of the development of cross-border cooperation in Ukraine”, *Nauka, tekhnolohii, innovatsii*, vol. 2, pp. 20-25. <http://doi.org/10.35668/2520-6524-2023-2-03>.

Отримано редакцією журналу / Received: 25.03.26

Прорецензовано / Revised: 07.04.26

Дата публікації / Published: 23.04.26